

مروری بر نگاه و سیره اخلاقی رهبر انقلاب
در امور سیاسی و حکومت داری

سیاست پر پا په اخلاق

اخلاقی ایشان در جریان مبارزات انتخاباتی سال ۸۸ یک موضوع فرعی و یا محدود به ایام انتخابات نیست. جالب آنکه ۳ سال بعد در سال ۱۳۹۱ رهبر انقلاب این مرتبا در واکنش به بعضی اختلافات رؤسای وقت قوه مقننه و مجریه وارد میدان شدند تا عرصه کلان نظام اسلامی از آلوده شدن به بعضی کنشهای غیراخلاقی پاک بماند. (ئیسیس یک قوه به استناد یک اتهام ثابت نشده و مطرح نشده ای در دادگاه. دو قوه دیگر امامتهم کرد... این جوگزارها، هم خلاف شرع است. هم خلاف قانون است، هم خلاف اخلاق است، هم تضییع حقوق اساسی مردم است. اگریک فردی متهم به فساد است، نمی‌شود به خاطر او انسان دیگران را متهم کند... این کار غلط است... دفاعی هم که رئیس رهبر انقلاب از خودش کرد، آن هم یک قدری **ادامه در صفحه ۳**)

البته این رویه مسبوق به سابقه است. در کتاب «فتنه تغلب» هم روایات مشابهی با این مضامون می‌بینیم: (به گفته یکی از فرزندان رهبر انقلاب، ایشان که قبل از مناظرات احتمال داده بودند آقای احمدی نژاد بنادر از اشخاصی نام ببرد، به طور مشخص آقای احمدی نژاد را زاین کارنی کرده بودند). این عبارات به مناظره‌های انتخابات ریاست جمهوری سال ۸۸ و بعضی بی‌اخلاقی‌های صورت‌گرفته در جریان رقابت‌های انتخاباتی اشاره دارد. بی‌اخلاقی‌هایی که همان زمان هم با واکنش رهبر انقلاب روبرو شد. اما این مراعات‌ها و حفظ حدود اخلاقی محدود به زمان انتخابات و رقابت‌های انتخاباتی نیست. رعایت جوانب اخلاقی و انسانی برای کسانی که با سیره رهبر انقلاب آشنا هستند موضوعی آشناست. و از این جهت تذکرات

(ممکن است اینقدر حجم اتهام زیاد وسیع باشد که یک عده‌ای به چشم یک‌امر قطعی و واقعی به آن نگاه کند. اما هیچ پشتونه استدلایل نداشته باشد، جائی ثابت نشده باشد. ما هیچ حجتی نداریم که این را بگوییم... حق نداریم افراد را به صرف گمان، متهم کنیم، مشهور کنیم؛ واقعًا جایز نیست؛ نه در سایت، نه در روزنامه، نه در تربیونهای گوناگون. حیثیت افراد را باید حفظ کرد.) اینها بخش‌هایی از بیانات نوزدهم مرداد ماه ۱۳۹۰ رهبر انقلاب در دیدار دانشجویان با ایشان است. زمانی که یکی از دانشجویان مطالبی درباره افسارگری بعضی مسائل عنوان کرد و با این پاسخ حضرت آیت‌الله خامنه‌ای برای رعایت حدود شرعی و اخلاقی مواجه شد.

۱۴۰۰ | احکام

گفتگو درباره نامزدهای انتخاباتی

۱۴۰۰ | معرفی کتاب

چرا باید کتاب «رجل سیاسی» را خواند؟

۱۴۰۰ | اطلاع‌نگاشت

اصلی‌ترین توصیه‌های رهبرانقلاب به نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری چیست؟

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بیانات مختلف ماههای اخیر، خطاب به نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ توصیه‌ها و مطالباتی را مطرح کردنده که در این اطلاع‌نگاشت مرور می‌شود.

**تعهد
به مردم**

شهید هفته



شهادت پاداش بندگان مخلص

این شماره تقدیم می‌شود به روح مطهر شهید محمدحسین عطی

شهدا مابانگیزه و با نشاط وارد میدان شدند، تلاش کردند، و این تلاش آنها که صادقانه بود، با پاداش الهی همراه شد و به شهادت رسیدند که این شهادت بی‌شك یک نعمت بزرگ و یک پاداش بزرگی است که خدا آن را به این بندگان مخلص پاک دست پاک نهاد داد و به آنها ارزانی داشت. ۱۳۹۲/۰۶/۰۶



اصلی‌ترین توصیه‌های رهبرانقلاب به نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری چیست؟

تعهد به مردم

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بیانات مختلف ماه‌های اخیر، خطاب به نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰
توصیه‌ها و مطالباتی را مطرح کردند که در این اطلاع‌نگاشت مورومی شود.

توصیه به داوطلبان ریاست جمهوری



فقط اگر توان دارید، وارد کارزار انتخاباتی بشوید

۱۴۰۰/۱/۱



برای حل مسائل کشور برنامه و راه حل داشته باشید

۱۴۰۰/۱/۱



مشکلات و مسائل اصلی کشور را بشناسید

۱۴۰۰/۱/۱



سنگینی کار ریاست جمهوری را بدانید

۱۴۰۰/۱/۱



مردم را قاعع کنید که کارآمدید

۱۴۰۰/۳/۶



برای بیشتر دیده شدن هنگارشکنی نکنید

۱۴۰۰/۳/۶



شعاراتی غیر واقع‌بینانه ندهید

۱۴۰۰/۳/۶



انتخابات را صحنه‌ی جنگ قدرت قاراندھید

۱۴۰۰/۳/۶



وعده‌های بدون پشتونه عملی ندهید

۱۴۰۰/۳/۱۴



نظرات خود را درباره مسائل اصلی مردم بیان کنید

۱۴۰۰/۳/۶



ملاحظات اخلاقی را در مناظرات و مصاحبه‌هار عایت کنید

۱۴۰۰/۳/۶



از توهین، تهمت، تحریب و ترساندن مردم از رقیب پرهیز کنید

۱۴۰۰/۳/۶

- ۱- عدالت اجتماعی و کاهش فاصله‌ی فقیر و غنی
- ۲- مبارزه‌ی بدون رودریاستی با فساد
- ۳- تقویت تولید داخلی، مبارزه با واردات بی‌رویه و قاچاق

اگر بیرون شدید، به این موارد متعقد باشید:

۱۴۰۰/۳/۱۴

شعاراتی بدھید که به آنها اعتقاد دارید

۱۴۰۰/۳/۱۴

رفتارهای غلط نامزدهای انتخابات



قبول نکردن نتیجه انتخابات در صورت عدم رأی آوری و متهم کردن انتخابات

۱۴۰۰/۲/۱۲



طرح سخنانی با مضمون قبول نداشتن قانون اساسی

۱۴۰۰/۲/۱۲



خراب کردن انتخابات با حرفهای بیهوده و وعده‌های بدون پشتونه به جای ارائه کار

۱۴۰۰/۲/۱۲



دلسرد کردن مردم با خدشه در سلامت انتخابات و دست‌اندرکاران آن

۱۴۰۰/۲/۱۲

دعوت به انتخابات توافقی به حق است

من قبل... گفتم کسانی که سخن نافذی دارند، مردم را به حضور در انتخابات تشویق کنند؛ این را آنچاگفت؛ من حالا میخواهم علاوه بر آن عرض بکنم که این مخصوص افراد دارای سخن نافذ نیست؛ [بلکه] همه‌ی آحاد مردم، تک‌تک آحاد مردم خودشان را موظف بدانند که علاوه بر اینکه در انتخابات شرکت میکنند دیگران را هم به شرکت در انتخابات دعوت کنند؛ این توافقی به حق است: «وَتَوَاصُوا بِالْحَقِّ»^(۱) که در قرآن کریم هست؛ این، توصیه کردن به حق است؛ این وظیفه است و این کار را ناجم بدنهند؛ افراد خانواده، دوستان، همکاران، معاشرین، آحاد مردم و کسانی که با آنها سر و کار دارید را به [شرکت در انتخابات] دعوت کنید. ●

(۱) ۱۴۰۰/۳/۱۴

(۲) سوره عصر، بخشی از آیه ۳

مفاهیم انقلاب و عمل انقلابی بهتر حرکت کند، یک نفر به آن خوبی حرکت نکند اما در همان راه دارد حرکت میکند. اینکه ما هر کسی خوب حرکت نکرده باه طور کامل حرکت نکرده را می‌نمی‌بکیم به غیر انقلابی یا ضد انقلابی این هم خطاست. ● (۳) ۱۴۰۵/۳/۱۴ نمونه‌ای از مراعات انصاف را می‌تواند مواردی همچون پیام تسليت رهبر انقلاب برای درگذشت مهندس پازرگان و مرحوم منظری هم دید. ایشان در پیام تسليت خود برای درگذشت مرحوم منتظری ضمن اشاره به مجاهدات‌های زمان انقلاب و جایگاه فقهی و حوزوی آن مرحوم، اشاره‌ای به اتفاقات اواخر دوران حیات امام رهبر انقلاب هم دارد: «در اواخر دوران حیات مبارک امام راحل امتحانی دشوار و خطری، پیش آمد که از خداوند متعال میخواهیم آن را با پوشش مغفرت و رحمت خویش بپوشاند و ابتلاء‌دانیوی را کفاره‌ای آن قرار دهد.»

امام خمینی رهبر انقلاب نیز این ملاحظات اخلاقی را به حدی مهم و ضروری می‌دانستند که در اولین انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران در دی ماه ۱۳۵۸، این مسئله را در پیام به ملت ایران تکرار دادند: «از آقایان کاندیداهای دوستان آنان انتظار دارم که اخلاق اسلامی انسانی رادر تبلیغ برای کاندیدای خود مراجعات و از هرگونه انتقاد از طرف مقابل که موجب اختلاف و هتك حرمت باشد خودداری ننمایند، که برای پیشبرد مقصد و لوال اسلامی باشد. ارتکاب خلاف اخلاقی و فرهنگ، مطربود و از انگیزه‌های غیر اسلامی است.» مواردی از این دست نشان می‌دهد رعایت این حدود یک چهارچوب و ضابطه مهم در حکومت اسلامی است.

ایشان در سال‌های بعد هم همواره به این موضوع توجه نشان می‌دادند. در آذر ۱۳۶۱ در پیامی خطاب به مردم ایران درباره انتخابات مجلس خبرگان، ضمن دعوت همه به رعایت اصول اخلاقی، درباره بعضی اختلافات بین نامزدهای انتخاباتی چنین می‌نویستند: «اگر فرضاً کسی در دیگری مناقشه دارد، ابراز آن و اظهار در بین مردم همچ مجوز ندارد، و حیثیت و آبروی مؤمن در اسلام از بالاترین والاترین مقام برخود را ساخت و هتک مؤمن، چه رسیده مؤمن عالم، از بزرگترین گناهان است و موجب سلب عدالت است. امید استان شاء الله چنین مطلبی نباشد، و اگر غفلتًا اتفاق افتاده است تکرار نشود.» ● (۴) ۱۳۹۹/۴/۱۷

مخاطب این تذکرات رهبر انقلاب صرف‌مایران ارشد و سیاسیون کشور نیستند، بلکه رعایت این حدود شرعی و اخلاقی مطالبه ایشان از همه آحاد جامعه مؤمن، از جمله چهره‌های دارای تربیتون و فعالان رسانه‌ای و دانشجویی است. در دیدار سال ۱۳۹۵ جمعی از دانشجویان با رهبر انقلاب را تحلیل کرد: «در جریان عدم احراز صلاحیت، به بعضی از کسانی که احراز صلاحیت‌شان نشده بود، جفا شد، طلم شد.» ● (۵) ۱۴۰۰/۳/۱۶ این سطور و عبارات یک رویه جدید نیست، بلکه عین سیره رهبران انقلاب اسلامی از ابتدای انقلاب تاکنون است. یکی از مهم‌ترین وظایف رهبری انقلاب اسلامی هدایت جامعه به سمت ارزشها و شرع مقدس و پاسداری از اصول آن است. فارغ از آنکه در میدان سیاست کدام بازی و چه قواعدی در جریان است، سیاست، برای رهبران جمهوری اسلامی موضوعی جدی‌از میدان شویم، همان اصول، امروز جلوه بیشتری خواهد داشت. ● (۶) ۱۳۸۳/۰۸/۱۵

انسان باید «شرم از گناه» داشته باشد

[انسان باید] از هر کار قبیحی پیش خدا و مردم حیا کند؛ این معنایش این نیست که کارهای قبیح را دیگر اصلاً انجام نمیدهد، چون در آن صورت که دیگر گناهی نخواهد داشت تا «مُجْحَضَتْ ذُنُوبُه» بشود؛ میخواهد بگوید حالت استشوارگناه در او باشد و حیا کند. بعضی هستند که بی‌حیا، گناه را انجام میدهند، بدون اینکه اندکی شرم‌مندگی داشته باشند از این گناه؛ این، آن حالت خطرناک است، وَالَا لَاخره خط از انسان سر میزند اتقا [باید] انسان، هم پیش مردم، هم پیش خدا احساس شرم کند از کار خطا و از گناه، پرده‌در و وقیح و بی‌باک و بی‌مبالغ و مانند اینها بباشد. ● (۷) ۱۳۸۲/۱۱/۲۶

شعارهای انقلاب که نه نمی‌شود

عددی از خیال می‌کنند شعارهای انقلاب؛ شعار عدالت، شعار جهاد، شعار دین، شعار استقلال، شعار خودگفایی؛ شعارهایی که مردم را به شوق آورد، وارد صحنه کرد، رژیم طاغوت را ساقط کرد و مردم هشت سال در جنگ مقاومت کردند، کهنه شده و قابل پیاده شدن نیست؛ نه، ممکن است ما کهنه شده باشیم و اقتدار و صلابت خود را زدست داده باشیم. ماسیت شدیم؛ آن اصول با قوت و صلابت خود باقی است. ما اگر با اینان لازم، با مدیریت کافی، با شوق و امید، با مقهور نشدن در مقابل شیوه‌ها و کلکهای سیاسی و تبلیغاتی دشمنان وارد میدان شویم، همان اصول، امروز جلوه بیشتری خواهد داشت. ● (۸) ۱۳۸۳/۰۸/۱۵

زیاده‌روی بود؛ لزومی نداشت. ● (۹) ۱۳۹۱/۱۱/۲۸ اصول اخلاقی و دینی صرفاً یک ژست سیاسی نیست؛ چون رقابت‌های سیاسی و انتخاباتی در چارچوب یک جامعه اسلامی و دینی صورت می‌گیرد و از سوی دیگر، رفتار چهره‌های سیاسی کشور را فاکاً و فرهنگ عمومی تأثیر جدی دارد، رعایت اصول اخلاقی، دینی، اسلامی و انسانی ضرورت دوچندان پیدا می‌کند. به همین جهت هم ایشان در جایگاه رهبر جامعه اسلامی هیچ‌گاه حتی در اوج رقابت‌ها و اختلافات جریان‌های سیاسی از این موضوع کوتاه نیامده و تذکر آن را وظیفه و مسئولیت خود دانسته‌اند. یکی از صريح‌ترین این تذکرات اخلاقی را می‌توان در خطبه نماز جمعه ۲۹ خرداد ۱۳۸۸ می‌شود که ایشان در خطبه دوم نماز ضمن تمدن تمجید از شفافیت و عیان بودن رقابت نامzedهای انتخاباتی در جریان مناظرات فرمودند: «از یک طرف صریحترين اهانتها به رئیس جمهور قانونی کشور شد. حتی از دو سه ماه قبل از مناظرات هم این سخنرانیها را برای من می‌آورند و من میدیدم یا گاهی می‌شنیدم؛ تهمت‌های زدن... نسبتها خلاف دادند... از این طرف هم شبیه همین کارها به نحوی گری انجام گرفت... در مورد بستگان و کسان، هر کس هر اعدائی دارد، باستی در مجاری قانونی خودش اثبات بشود و قبل از اثبات نمی‌شود اینها را رسانه‌ای کرد.» ● (۱۰) ۱۳۸۸/۳/۷

از دیگر موارد متأخرین توان به واکنش ایشان نسبت به سوعرفتارهای اخلاقی علیه رئیس سابق قوه قضائیه اشاره داشت. ایشان در این مورد تأکید داشتند که نیات خیر، آلوهه اعمال نادرست مانند تهمت و تعدی نشود: «در همین دادگاه اخیر که در قوه قضائیه مطرح است، به بعضی از بزرگان پاک دست قبلي قوه قضائيه اهانت شد و به آنها ظلم شد؛ یعنی واقعاً جفا شد به آنها که نبایست این کار می‌شد و نباید بشود. البته خطاب من به افراد مؤمن، جوانهای مؤمن است. وَالآن کسی که معاند است با او نمی‌شود کاری کرد... مراقب باشند تعددی نکند.»

چنانکنند، ظلم نکنند. ● (۱۱) ۱۳۹۹/۴/۱۷

مخاطب این تذکرات رهبر انقلاب صرف‌مایران ارشد و سیاسیون کشور نیستند، بلکه رعایت این حدود شرعی و اخلاقی مطالبه ایشان از همه آحاد جامعه مؤمن، از جمله چهره‌های دارای تربیتون و فعالان رسانه‌ای و دانشجویی است. در دیدار سال ۱۳۹۵ جمعی از دانشجویان با رهبر انقلاب در ماه رمضان، ایشان توصیه‌های صریحی دارند: «هر کسی را به صرف اینکه با فکر شما به طور کامل انتباقد ندارد ممکن به انقلابی نبودن نکنید. ممکن است کسی صدرصد با فکر شما مانطبق نباشد، یک اختلافاتی داشته باشد، پنجاه درصد مثلاً منطبق باشد اما انقلابی باشد؛ انقلابی بودن بالآخره معیارهایی دارد. این معیارهای دار او و ممکن است وجود داشته باشد؛ فوآ آدمهار ممکن به ضد انقلاب یا غیر انقلابی نباشد.» ● (۱۲) ۱۳۹۵/۴/۱۲

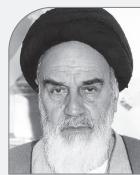
یکی دیگر از جنبه‌های اخلاقی، ضرورت رعایت انصاف است. ممکن است «یک نفر نسبت به



چرا باید کتاب «رجل سیاسی» را خواند؟

تازه‌کاری در قبال شخصیت‌های تراز صدر اسلام و ابتدای انقلاب اسلامی تشریح شده است. مخاطبین این کتاب صرفاً محدود به چهره‌های سیاسی نیست و بسیاری از افراد و افشار جامعه، در شرایط انتخاباتی می‌توانند با مطالعه این کتاب، افراد و چهره‌هایی را انتخاب کنند که به معیارهای سیاستمدار تراز انقلاب اسلامی نزدیک‌تر باشند.

کتاب «رجل سیاسی» دیدگاه‌های رهبر انقلاب درباره خصوصیات و ویژگی‌های یک سیاستمدار تراز انقلاب اسلامی را تجمعیگرداند. این کتاب می‌تواند آینه‌تمام نما و کاملی از شرایط و ویژگی‌های یک دولتمرد در نظام اسلامی محسوب شود. «رجل سیاسی» شامل هفت فصل است که به ترتیب عبارتند از: «باورهای سیاستمدار تراز»، «شناختهای لازم برای سیاستمدار تراز»، «ساخچه‌های سیاستمدار تراز»، «اهداف سیاستمدار تراز»، «وظایف سیاستمدار تراز»، «الگوهای سیاستمدار تراز» و «جلوهایی از الگوی سیاستمدار



باجدیت مردم وابهان انتخابات دعوت کنید

چند روز دیگر مسئله انتخاب رئیس جمهور است. باید همه شما با تمام جدیت مردم را دعوت کنند به دخالت. اگر شما از صحنه خارج بشوید و آنها خودشان وارد بشوند و یک وقت یک نفری را رئیس جمهور کنند که تباہ کنداشی کشور را، همه‌مان مسئولیم. ما اگر یک رئیس جمهور داشته باشیم که ناب از کار در بیاید، همه چیزها از بین می‌روند. نگویید که دیگران رأی می‌دهند. این یک تکلیف الهی است. برای هر فرد تکلیف است که حفظ کند اسلام را. حفظ اسلام به این است که یک رئیس جمهوری [انتخاب کند] که لائق، اعتقاد به اسلام داشته باشد، متعهد باشد برای اسلام، که مبادا مبتلا بشویم به یک نفر نایابی که ما را بخواهد بکشد. پیرد طرف آمریکا. ● ۱۳۶۰/۰۴/۱۰



۹۹

تصویری از شرکت آیت‌الله خامنه‌ای در سومین دوره انتخابات ریاست جمهوری، ۱۵ مهر ۱۳۶۰

هر کسی به نظام اسلامی اعتقاد دارد و در این اعتقاد صادق است، شرکت در انتخابات را وظیفه خودش میداند. ● ۱۳۹۰/۱۲/۱۸

انتخاب درست؛ کاردست

ایران و اسلام سیلی می‌خورند اگر...

امروز مردم‌سالاری به وسیله‌ی انتخابات امکان‌پذیر است؛ و دشمنان کمین گرفته‌اند، چشم گشوده‌اند تا بلکه بتوانند مردم را از این نظام جدا کنند، و به اسلام و به مردم‌سالاری دینی بی‌اعتقاد کنند. بعضی کسانی هستند که با بهانه‌های واهمی می‌خواهند وظیفه‌ی مشارکت در انتخابات را کنار گذاشته و ندیده بگیرند. این، عمل به خواست دشمنان است؛ دشمنان ایران، دشمنان اسلام و دشمنان مردم‌سالاری دینی. و باید هر دو رکن به طور کامل دیده بشود؛ هم مردم‌سالاری، هم اسلامی بودن و هر کدام از این دو رکن تضعیف بشود. قطعاً اسلام و ایران هر دو سیلی می‌خورند، ضربه می‌خورند از طرف دشمن. ● ۱۴۰۰/۳/۱۴

دولت جوان حزب‌الله

رئیس جمهور باید بتواند در میدان دین و سیاست خدمدنانه عمل کند

خب قانون اساسی هم تکلیف را روشن کرده. ملاحظه می‌کنید در قانون اساسی، رجال سیاسی و مذهبی را به عنوان رئیس جمهور، رئیس دولت، رئیس قوه‌ی مجریه، یعنی همه‌کارهی مسائل کشور قرار داده. این قید «رجال سیاسی و مذهبی» برای چیست؟ برای این است که در میدان سیاست بتواند مصلحت کشور را در نظر بگیرد، در میدان اعتقادات مردم و دین مردم هم بتواند مردم را هدایت کند و کمک کند و در هر دو مورد خدمدنانه عمل بکند؛ یا این مسئله‌ی تقوا و امانت که باز در قانون اساسی برآن تکیه شده، مسئله‌ی بسیاری مهقی است که در قانون اساسی روی آن تکیه شده. ● ۱۴۰۰/۳/۱۴

خانواده ایرانی

نظر قاطع امام خمینی درباره حجاب

آن روزی که امام رهنماهی مسئله‌ی حجاب را مطرح کردند، یک الزام که زنها در محیط اجتماعی باید حجاب داشته باشند. خیلی‌ها مخالف بودند، حتی افراد نزدیک به خود امام رهنماهی بودند. یکی از نزدیکان امام رهنماهی آمد پیش من می‌گفت که آقا! این چه حرفيه که دارند می‌زنند؟ امام این چه حرفيه که دارند می‌زنند؟ و شماها مثلاً بروید به امام بگویید منصرف بشوند. که البته ما خودمان هم، عقیده‌مان عقیده‌ی امام رهنماهی بود؛ یعنی خیلی‌ها مخالف بودند، امام رهنماهی نظرش این بود، به طور قاطع مسئله‌ی حجاب را مطرح کردند. ● ۱۴۰۰/۳/۱۴

احکام

گفتگو درباره نامزدهای انتخاباتی

سؤال: در ایام انتخابات جهت شناخت نامزد مناسب، می‌بایست نواقص، عیوب و امتحانات آنها را درگذشته و حال تفحص کرده تا فرد لایق را بیانمود، آیا صحبت کردن پشت سر نامزدها برای انتخاب فرد اصلاح، جایز است؟ ملاک چیست؟

جواب: در امور مربوط به انتخابات در حد مشاوره، اشکال ندارد.